

car per molt que existeixi una alternança *p-/sp-*, això fou només en indoeuropeu (on té caràcter obscur i molt intermitent), però no continuà viva i productiva en data germànica, i havent d'existir doncs la variant en *p-* des de l'indoeuropeu, s'hauria hagut de canviar en *f-* germànica. Sembla, per tant, que no hi hagi gaire (o cap) relació amb el tipus *sparre*. Tampoc podem comptar com a indicatiu amb l'al. *pfarre* 'parròquia' (ja a-al. ant. *pfarra* f. i b-al. mj. *parre*), car això pot ser el resultat d'una germanització del romànic *par-ròquia*, greco-llatí *παροικία* (si bé encreuada amb *PARRIK-* 'divisió d'un corral' etc.).

En aquest estat de la qüestió té importància decisiva la conclusió, a què vaig arribar ja en el *DCEC* (1950-5), que l'oc. ant. *parrán* f. suposa necessàriament l'existència d'una base **PARRA*, -ANS, 'recinte, clos' ja en gòtic: això elimina d'una vegada la 3.ª i la 2.ª objeccions, i torna força probable la provenença germànica immediata. Però subsisteix la 1.ª objecció (de força més limitada) i la impossibilitat de trobar una arrel indoeuropea **BARR-* o **BORR-* que pogués explicar aquest mot germànic (la *B-* inicial és raríssima en indoeuropeu).

A aquesta dificultat no es pot trobar més que una sortida: que el mot en qüestió fos un dels elements presos pel germànic a una llengua pre-indoeuropea de l'Europa central, alternativa que en el nostre segle s'ha anat reconeixent més i més abundosa. Es pot tractar del mateix mot d'origen desconegut que ha donat *BARRA*, i que alhora ens podria explicar l'angl. mj. *parren* 'tancar en un lloc', tan isolat; els nous elements que han aportat sobre totes dues qüestions els anys transcorreguts i el llibre present no han fet més que reforçar aquesta tesi.

El gòt. **PARRA*, -ANS, correspon morfològicament al masculí en germànic (per tant no coincideix del tot amb l'a-al. *pfarra*, que és femení), però en terres de llengua romànica el pendrien per femení, com passa sovint en els mots d'aquesta terminació, femenina en romànic. S'explica, doncs, que per una banda l'oc. *parrán* ens hagi conservat en la terminació *-an* la petjada inesborrable de l'origen germànic; i que d'altra banda les llengües hispàniques n'hagin fet un femení del tipus normal en *-a*: no és estranya la diferència, puix que en temps del primitiu impeti gòtic subalpí i del reialme visigòtic amb centre a Tolosa, els gots eren gent encara de germanisme lingüístic robust i intransigent, mentre que quan es retiraren part deçà dels Pirineus ja es romanitzaven més i més; si fins en llengua d'oc *parrán* és ja femení és perquè la influència de la *-A*, femenina, del nominatiu **PARRA* havia començat a fer-s'hi sentir quan es consolidà en llengua d'oc aquest manlleu germànic.

DERIV.: *Parral* (cf. supra, i els docs. arag. dels segles XII-XIII): el 1260 hi ha una donació a Jahuda de la Cavalleria, «batlle» a Saragossa, d'un *parral* a Beniferrer, terme de València (MzFerrando, *Cat. Doc. Val. A. C. A. I*, 315), i veg. *AlcM*; avui la toponímia ens el mostra sobretot en el P. Val. i a les Illes: *Los Parrals* a Bel i altres pobles de la Tinença i Maestrat, *Cova*

'l Parral a Monòver, també a Eivissa (Sta. Gertrudis de Fruitera, cf. a *festegar FESTA*), 1963; però en aquests llocs, o almenys a l'Alt Maestrat, sembla que es tracti més aviat d'una cabana o maset coberta de parra que no pas d'un emparat, i així ho veig en el *Parral de Panís* a la Vall de Benassal, 1961. V. també supra, un cas significatiu de *parral* al N. del Princ. En canvi a Pallars i Ribagorça *parrals* (Farrera, 1933) són els aspres per a qualsevol planta (parra, mongeteres etc.). *Emparralar*, *-alada*.

De *parrella* i la seva variant mossàrab *BARRELLA*, planta així anomenada per l'entrellat de les seves branquetes hem tractat detingudament en aqueix article. A l'extensió de la variant amb *p-* detallada al vol. I, 680b24-32, es pot afegir que a l'O. de Lleida l'àrea arriba fins al límit amb l'arag. (a Vallmanya d'Alcarràs recorden que en feien sabó); a Puigverd anomenen també la *parrella borda*, possiblement el mateix que els *parrellots* que em citen junt amb la (*julivarda* a Artesa de Lleida (1964). No sé què és *parrilla* usada en alguna part del Rosselló (algú em diu que una espècie de galleda, però no sé si ho sap bé, i només em consta que en els afores de Salelles hi ha la *Font de la Parrilla*).³

A les serres del Maestr. *parreta* és una herba silvestre de terra poc fèrtil, amb reputació proverbial, segons la dita «Terra de parretes / terra de punyetes», Torreblanca, on hi ha la partida de *Les Parretes* a la zona de la turba (1961). *Parrissa* és el nom de l'espècie de parra silvestre que es fa pels barrancs, usual des de l'Ebre al Sud i P. Val., d'on el nom de les formidables gorges del *Parrissal*, el més gran congost dels Ports de Tortosa, aigües amunt de Besoit (*parrissa* tort., *BDC* III); no en Lab. ni altres fonts del Princ., però sí ben conegut en val., i ja en Sanelo i Carles Ros (1764): «*parruç*, *parrüça*: parra silvestre: la uva que hacer también se dice *parrüç* y *parrüça*» (p. 178); per comparació amb els penjolls, *parras* ha pres a Val. el sentit de 'serrell o puput de cabells' (*AlcM*), d'on el 'pubis' i en fi mot vulgar per la 'vulva' (Joan Lacreu, *L'Espill*, 1985, 183).

La família d'*emparrancarse* i *esparrancarse*, també derivada d'això, és cast. i port., a penes usada entre nosaltres i poc genuïna (encara que recordo el segon en Ruyra); veg. *DECH* IV, 412a1-8 i nn. 5-6; un castellà antiquat *parrancano* penetra en pobles limítrofs val., com a nom d'herba: *parrancana* semblant a un *sêçe* bord (Olocua de Carraixet, 1962).

Emparrar-se 'enfil·lar-se' dit especialment del bestiar: «adreçar-se (la cabra)» Guissona (*BDLC* IX, 306), «adreçar-se el bestiar als arbres» StaColQ (*BDLC* X, 41), «encamellar-se» b. emp. (Llofriu, *BDLC* X, 365), *s ampâre* 'enredar-se, (el gos de caça) en una bardissa' Tuixén (1964); figuradament la idea d'«enfil·lar-se» pot passar a 'engrescar-se, embolicar-se' aplicat a persones: «vaig cridar des de lluny a ma xicota --- per si volia estrenar la dansa; mes, com s'havia *emparrat* molt en casa enrahonament ab les amigues no 'm comparegué fins ---», Pons Mass., *Colla del C.* (XIII, 184); a Eivissa es diu *amparêlâr-sə* 'embrancar-se, emboscar-se,